

בלבבי משכון אבנה

נקודה מתוך הפרשה

חיי שרה

מדוע נאמרה המלה "מִלְפָּנַי", שלכאורה לא נצרכת לה-
בנת בקשת אברהם מבני חת.

נאמר בפרשת חיי שרה (כג, ח) "וַיִּדְבֹר אֶתְּךָ לְאִמְרֵי אֱלֹהִים
אֶת־נַפְשְׁךָ לְקַבֵּר אֶת־מֵתִי מִלְפָּנַי שְׂמֵעוּנִי וּפְגַעוּ־לִי בְּעַפְרוֹן
בֶּן־צֹחַר".

■ ביאור מורינו הרב שליט"א

ח. כתב בחתם סופר (פסוק א) וז"ל, וְאֶקְבְּרָה מֵתִי מִלְפָּנַי,
משום בזיוני דידי. (ועיי"ש בדבריו בארוכה).

ט. כתב המלבי"ם (פסוק ד) וז"ל, דקדק במילת לְפָנַי, שלא
תנוח דעתי בקבורתה, רק באופן זה, שאדע שמקום זה הוא
אחוזת קבר לכל המשפחה. ואם לא יהיה נחמד 'בעיני',
כאילו לא קברתיה כראוי, עכ"ל.

י. כתב בהכתב והקבלה (פסוק ד) וז"ל, כי כל זמן שלא
נקבר המת והוא מוטל ונראה לעין, אז יעציב מאוד את לב
קרוביו. ואף שהקבורה חיובה לעצור משום ביזיונא דמיתא,
מ"מ הזכיר אברהם מילת לְפָנַי, לצרף בבקשתו גם על צערו
בהעדר קבורתו, עיי"ש.

יא. כתב בכתב סופר (פסוק ד) וז"ל, הנה הצדיקים במיתתם
קרויים חיים, ומיתתם רק בגוף שאדם רואה בעיניו. אבל
הנשמה חיה וקיימת. והיינו מֵתִי מִלְפָּנַי, דוקא מה שְׁלִפְנַי,
ובאמת היא חיה, עכ"ל.

יב. כתב בפרדס יוסף (פסוק ג) וז"ל, דאיתא סוף פ"ב בס-
נהדרין, אין אשה מתה רק לבעלה וכו', לכן ואקברה מֵתִי
מִלְפָּנַי שלא מתה רק לו, עכ"ל.

[ועיינ' עוד בדברי רבותינו; פיתוחי חותם, אורח לחיים, באר מים חיים, ייטב לב,

וישמח משה.]

א. לשון חז"ל (מועד קטן כג ע"ב, ועוד) "מתו מוטל לפניו".
ולפי זה ביקש לקבור את מתו מלפניו, וע"י הקבורה יסולק
ולא יהא – לפניו. וז"ל הרד"ק (פסוק ג) וְאֶקְבְּרָה מֵתִי מִלְפָּנַי,
כלומר אסירנו מלפני, ואקברנו. וע"ע בתורה תמימה (על
אתר).

ב. שרה מתה לפני אברהם. ולפי זה יבואר מֵתִי מִלְפָּנַי,
היינו שמת מלפני, מת לפני. ושורשו בחשף על־פְּנֵי תְהוֹם
(בראשית א, ב), שהמיתה נקראת חושך, חשכו המאורות כמ"ש
חז"ל.

ג. אמרו חז"ל ששרה גדולה מאברהם בנביאות, ואברהם
טפל לשרה בנביאות. וזהו מִלְפָּנַי, והיינו מדרגתה גדולה
משלו, והיא לפניו והוא אחריה. ולכן ראוי לכבדה יותר
ממנו, ולקבורה מהר.

ד. כתב הרמב"ן (על אתר) וז"ל, וטעם מִלְפָּנַי, כי אם לא
תעשו כן אקברנו בארון. או יהיה טעמו, מתי אשר הוא
לפני, ואני צריך למהר לקוברו, עכ"ל.

ה. כתב בטור הארוך (פסוק ד) וז"ל, לְקַבֵּר אֶת־מֵתִי מִלְפָּנַי,
שיהיה לי אחוזת קבר לבדי, עכ"ל. וזהו מִלְפָּנַי, ששייך רק
לי ועומד לפני לשמוש, ולא לזולתי.

ו. כתב בתולדות יצחק (פסוק ב) וז"ל, ואמר מִלְפָּנַי לומר
אני בעת הצורך כל כך, שאם לא תרצו לתת לי שום קבר,
תנו לי קבר שאקבור מתי לשעתו ואוציאנו מִלְפָּנַי. ואח"כ
אוציא אותה משם ואקבור אותה במקום אחר, ולא יהיה
עתה המת לפני, עכ"ל.

ז. כתב האור החיים (פסוק ד) וז"ל, וְאֶקְבְּרָה מֵתִי מִלְפָּנַי,
פירושו; זה ("מִלְפָּנַי") הוא שמכריחו שלא לחוש על ממונו.
ואם לא היה מתו לפניו לא היה קונה דבר, עכ"ל.